



## Keuzedelen en examinering?

### Even spieken...

**Van:** Kennispunt MBO Onderwijs & Examinering

**Datum:** April 2022, herziene versie 4.2

**Contact:** [onderwijsenexaminering.nl](mailto:onderwijsenexaminering.nl) / [info@kennispuntmbo.nl](mailto:info@kennispuntmbo.nl)

Dit spiekbriefje geeft in één oogopslag de aandachtspunten bij de examinering van keuzedelen weer.

#### Wettelijke kaders voor examinering van keuzedelen

Voor opleidingen die starten vanaf 1 augustus 2016 geldt als diploma-eis dat de student een examenresultaat moet hebben voor de gevolgde keuzedelen die deel uitmaken van de keuzedeelverplichting bij die opleiding. De examenresultaten (voldoende of onvoldoende) worden vermeld op de resultatenlijst van het diploma.

- Voor opleidingen die starten in de periode 1 augustus 2016 tot 1 augustus 2020 heeft het examenresultaat van het keuzedeel geen invloed op de slaag-/zakbeslissing. Als school moet u kunnen verantwoorden hoe tot de examenresultaten is gekomen.
- Voor opleidingen die starten vanaf 1 augustus 2020 telt het examenresultaat van de keuzedelen mee voor de slaag-/zakbeslissing. Bij meer keuzedelen binnen de keuzedeelverplichting geldt de volgende compensatieregeling:
  - Het gemiddelde van de resultaten van de geëxamineerde keuzedelen binnen de keuzedeelverplichting moet tenminste een 6 of “voldoende” zijn;
  - Voor minimaal de helft van deze keuzedelen moet het resultaat tenminste een 6 of “voldoende” zijn;
  - Een keuzedeelresultaat mag nooit lager zijn dan een 4 of een overeenkomende eindwaardering;
  - De omvang van een keuzedeel wordt niet meegewogen in de weging van het gemiddelde;
  - Er is geen compensatie met (onderdelen van de) kwalificatie mogelijk.

#### Vastleggen examinering van keuzedelen

De examinering van keuzedelen kan als volgt vastgelegd worden:

- In de Onderwijs- en examenregeling (OER) of het examenplan van de opleiding, met daarin:
  - De omvang van de keuzedeelverplichting, bepaald op basis van de soort opleiding;
  - Keuzemoment(en) voor de student voor een keuzedeel of configuratie;
  - De voorwaarden om te voldoen aan de diploma-eis keuzedelen.
- In een examenplan per keuzedeel (examenform, locatie en tijd, weging, cesuur);
- Gekozen keuzedelen in de Onderwijsovereenkomst (OOK);
- Examenresultaten van keuzedelen in het examendossier van de student.

### Examens voor keuzedelen

- Elk keuzedeel, dat een student volgt voor zowel de keuzedeelverplichting óf als extra keuzedeel moet geëxamineerd worden.
- Per keuzedeel moet een oordeel herleidbaar zijn. **Let op!** Dit wijkt af van de kwalificatie waar er een oordeel per kerntaak gegeven moet worden. Bij een keuzedeel met twee of meer kerntaken hoeft er geen examenresultaat per kerntaak gegeven te worden.
- Een keuzedeel-examen moet aan dezelfde kwaliteitseisen voldoen als een kwalificatie-examen.
- Bij de opleidingen die starten in de periode van 1 augustus 2016 tot 1 augustus 2021 houdt de Onderwijsinspectie alleen toezicht of de keuzedelen worden geëxamineerd en de examencommissie zijn taken op het gebied van keuzedelen uitvoert. Zie: [bericht onderwijsinspectie onveranderd toezicht op examinering keuzedelen](#).

### Vrijstellingen voor keuzedelen

Een examencommissie kan vrijstelling geven voor een keuzedeel op basis van:	De vrijstelling wordt als volgt weergegeven:
Een eerder (niet) behaald keuzedeel*. Dit kan zowel bij een gekoppeld keuzedeel als bij een niet-gekoppeld keuzedeel dat onderdeel is van het schoolbrede aanbod van keuzedelen en geen overlap heeft met de kwalificatie.	Keuzedeel wordt vermeld op het diploma. Op de resultatenlijst <b>moet</b> het resultaat worden overgenomen, daarbij kan achter de titel van het keuzedeel "vrijstelling" worden vermeld**.
Een eerder behaald onderdeel van de kwalificatie.	Keuzedeel wordt vermeld op het diploma. Op de resultatenlijst <b>moet</b> het resultaat worden overgenomen, daarbij kan achter de titel van het keuzedeel "vrijstelling" worden vermeld**.
Aangetoonde leer- en werkervaring.	Keuzedeel wordt vermeld op het diploma. Op de resultatenlijst <b>moet</b> het resultaat worden overgenomen, daarbij kan achter de titel van het keuzedeel "vrijstelling" worden vermeld**.

\* Indien een keuzedeel niet behaald is (de student heeft een onvoldoende), kan toch vrijstelling worden verleend. Immers de student heeft wel voldaan aan de diplomavorwaarde, namelijk de aanwezigheid van het examenresultaat (ongeacht of dit positief of negatief is) voor een keuzedeel dat invulling geeft aan de keuzedeelverplichting van de opleiding. Ook wanneer de slaag-/zakregeling ingaat, is dit mogelijk door de compensatieregeling die dan van kracht wordt. Het resultaat wordt opgenomen op de resultatenlijst en telt mee in de compensatieregeling (voor de opleidingen die starten vanaf 1 augustus 2020).

\*\* Indien een resultaat niet vast te stellen is, bijvoorbeeld als waardepapieren door brand verloren zijn gegaan of als de vrijstelling gebaseerd is op werkervaring met bijbehorende andersoortige bewijslast, is het advies aan de kwalificatie 'behaald' het resultaat 'voldoende' en cijfer '6' te koppelen. Dit om gelijke behandeling in gelijke gevallen landelijk te faciliteren. Indien een student deze waardering te laag vindt, zou hij of zij in de gelegenheid gesteld kunnen worden alsnog het keuzedeel-examen af te leggen.

## Diplomeren

De examencommissie controleert of de student voldoet aan de diploma-eisen. Daarbij kijkt de examencommissie m.b.t. keuzedelen naar:

- Heeft de student voldaan aan de keuzedeelverplichting die hoort bij de gevolgde beroepsopleiding?
- Is er bij de vergelijking tussen kwalificatie en het niet-gekoppelde keuzedeel ondoelmatige overlap geconstateerd?
- Is er voor elk keuzedeel een examenresultaat aanwezig?
- Voldoet de student aan de geldende diploma-eis voor keuzedelen? (aanwezigheid examenresultaat, vrijstelling en/of compensatieregeling)

Behaalde keuzedelen vermeldt de school op het diploma. De examenresultaten voor behaalde en niet-behaalde keuzedelen vermeldt de school op de resultatenlijst bij het diploma. Bij diplomering of uitschrijving worden deze gegevens doorgegeven aan DUO.